Fiske og forvaltning av Gjersjøelva 2017

Generelt

Siste del av juni var imidlertid veldig bra mht. nedbør, men lav vannføring pga. magasinering av Gjersjøen preget juli og begynnelsen av august. Dette resulterte i begrenset oppgang av fisk, og dermed en dårlig periode for fiskerne. Derimot ble andre halvdel av august og september rik på nedbør, og dette resulterte i betraktelig bedre fiske. Likevel, de anadrom fiskeslagene har vanligvis sen oppgang i Indre Oslofjord, og det var mye fisk, spesielt mange store lakser, som ventet i båthavna på flommen i oktober og november. Disse kom opp i elva i november, så-å-si alle var laks. Tiltak for å bedre forhold både for fisk og fiskere ble gjennomført.

Dugnad

Ti og åtte fiskere og medlemmer av OJFF stilte opp til dugnaden i Gjersjøelva hhv. 6. og 8. mai. Dugnaden ble gjennomført i de deler av elva hvor anadrom fisk (sjøørret og laks) går opp. Første dag ble det ryddet bort skrot og søppel samt trær som hadde lagt seg i elveløpet. Den andre dagen gjorde medlemmer forholdene bedre for fisken ved å legge ut hvilesteiner og skjul for fisken. Søppelet ble kjørt bort ifm. oppryddingen langs fylkes-/riksveien i midten av mai. Også Hellerasten skole, 8. klasse med valgfag friluft, ca. 70 elever og tre lærere, gjorde dugnad i elva ved å plukke søppel 16. mai. Dette var en del av oppgavene/aktivitetene i en prosjektuke for skoleklassene hvor også OJFF informerte elevene om fisk og fiskeforvaltning i Gjersjøelva og om forholdene, bl.a. vannkvaliteten og fiskeartene, i Kolbotnvannet. Dette gjorde at strekningen hvor anadrom laksefisk vandrer opp, er gjort godt tilgjengelig for fisken og for fiskerne samt at opplevelsen langs elva er gjort mye mer hyggeligere uten plast og søppel.

Dugnadsgjengen slapper av etter endt jobb, og rydding av trær i elva

I begynnelsen av september ble det foretatt bygging av terskler og bedre løp for fisken i Gjersjøelva, spesielt i fossen ovenfor bilverkstedet.

Dugnadsgjengen fra Hellerasten skole

I midten av august, begynnelsen og slutten av september samt i begynnelsen og slutten av oktober ble det arrangert dugnad i Skillebekken hvor det ble bygget terskler og kulper samt flytting av hindre. Også gytegrusen som ble lagt ved elvebredden, ble spredd utover så-å-si i hele elvas lengde der hvor anadrom fisk gyter.

Dugnad i Skillebekken med primus motor, Sander Engeland og Johann Ludvigsen og Ted Essebaggers

De tiltak som ble utført i nedre laksetrapp i november 2016, bygging av rekkverk, har fungert godt. Det er ikke funnet død fisk i laksetrappa. Imidlertid ble det funnet en død havål ved laksetrappa, men dødsårsaken er ikke kjent.

Havål funnet 1.august, og rekkverk ved nedre laksetrapp

Gytegrus

Det ble lagt ut gytegrus i elvas øvre og midterste del i høst. Grusen ble fraktet fra Langbrekke grusuttak i Mysen og kjørt til og lagt ut av Gunnar Aas fra Eidsberg. Han har tidligere levert grus til elva. Grusen ble lagt ut med teleskopisk transportbånd. I alt 29 tonn med steinstørrelse 30-60 ble lagt ut lørdag 9. september, og 14,5 tonn med steinstørrelse 16-32 ble lagt ut, også i Skillebekken, søndag 10. september. Fem medlemmer deltok lørdag og to på søndag. De fordelte gytegrusen utover i elva etter hvert som grusen ble tømt i elveleiet.

Gunnar Aas styrer transportbåndet, mens Sander Engeland er ute i elva

Utfordring

Beveren som tidvis oppholder seg ved brekket ved Skillebekken, har skapt unødvendig arbeid for fiskerne i elva ved at den bygger en demning på brekket i et forsøkt å demme hele elva for å få nok vann ovenfor demningen. Berverdemning over hele elva resulterer i at det ikke er passasje for fisk opp- og nedstrøms. En del av fiskerne har prøvd å holde åpen en passasje for fisk, men beveren har prøvd å lukke denne flere ganger. At beveren var i vassdraget ble konstatert i midten av mars, og flere ganger i løpet av sommeren.

Beverdemning ved Skillebekken med en passasje for fisk nærmest

Fiskesesongen

Sjelden har forholdene vært bedre enn da fiskesesongen i elva startet opp 15. juni. Vannstanden var perfekt, og det ble tatt noen fine sjøørreter i den første perioden.

Juni-sjøørret tatt i Gjersjøelva

Den forholdsvis tørre juli måned og begynnelsen av august gjorde at forholdene for oppgang av fisk var nesten fraværende. Vannstanden var bekymringsfull, og kommunen hjalp til med å sette på litt mere vann en liten periode. Dette for at yngel og småfisk kunne overleve. Det ble observert forholdsvis bra med fisk etter nedbør 9. august og i september og oktober. Mye fisk, også store laks, ble observert i båthavna hele ettersommeren og på høsten. Disse kom opp i elva i oktober og november.

Ivrig fisker, Erik Michelsen, og en fanget sjøørret som fikk friheten tilbake

Fangstresultatet for Gjersjøelva ble noe bedre enn forgående år, og flere sjøørreter og to lakser ble fisket. Totalt ble det fisket tolv sjøørreter. Av disse ble fire satt ut igjen, særlig hunnfisk og fisk rundt minstemål. Den største sjøørreten som ble fanget, var på 1,8 kg. Den største av laksene veidde 1,3 kg.
Det ble også fisket en del gjedder og abbor, noe som er gunstig for yngelen og ledd i kultiveringsarbeidet med å bevare flest mulig anadrom fisk i elva. Til sammen to-tre gjedder ble fisket, og Erik Michelsen ble premiert som beste gjeddefisker under konkurransen 21. juni.

Tradisjonen tro ble det også i år arrangert Åpent fiske i Gjersjøelva ifm. Eventyrfestivalen 24. september. Cirka 30 barn/unge ville prøve fiskelykken, og sannelig var lykken til stede for noen, om ikke akkurat storfisken var bitevillig. Det ble premier til alle. Stor glede ble uttrykt da de kunne kose seg med pølse og lompe samt noe å drikke etterpå.

Folk koste seg ved saga og iveren var stor for å fange storfisken

Grillmester Jan Jensen lokket med pølser og lompe

Stor takk til minkjeger Jan-Erik Bakkerud som patruljerer fra Langhølen til båthavna så å si daglig for å se etter sine teiner. Minken er en stor predator for anadrom fisk i elva.

Forvalting og administrering av fisket

Det er OJFF ved Fiskeutvalget som tilrettelegger forholdene i elva og organiserer fisket. Et nært samarbeid med andre interessepartnere, som grunneiere, Oppegård kommune, Oppegård båtforening, sag- og museumsgruppa i Gjersjøelva natur- og kulturpark, Akershus Jeger- og fiskerforening og Naturvernforbundet i Oppegård, foregår med regelmessige møter. Også Miljøavdelingen hos Fylkesmannen holdes orientert om tiltak som gjøres i elva, fordi det er midler fra Fylkesmannen som har gjort utlegging av gytegrus og hvilesteiner samt skilting mulig.

I tillegg til private grunneiere så er det kun medlemmer av OJFF som får utstedt fiskekort. Gjennomsnittstallet har ligget på 20-25 de siste årene, og mange av fiskerne bor ikke i Oppegård kommune. Ordningen med OJFF som tilrettelegger og organisator, gir noe økt rekruttering, penger i kassa og attraktive fisketilbud til egne medlemmer. Det er viktig at beskatningen av fisket holdes på et forsvarlig nivå, og at det foregår i kontrollerte former med fiskekort og fiskeregler/redskapsbruk. Uttak av fisk de siste årene har vært forsvarlig, sett i forhold til antall fisk som er sett på gyteplassene senhøstes. Med slik bevisst fiske anses det som sannsynlig at gytebestandsmål for sjøørret og laks opprettholdes i elva.

Det ble observert tyvfiskere i elva 12. august, men de forsvant etter å ha blitt oppdaget. Politiet i Øst PD ble gjort oppmerksom på hendelsen. Ellers ble elva godt patruljert når fisket var på sitt beste samt når fredningen satte inn og langt utover i november.

Fremtid

Samarbeid med kommunen i Gjersjøelva om å lage en vannventil i ned kant av Nydammen, er i prosjektstadiet. Det har vært befaring og møter. Fordelen med en vannventil er at det kan tappes

vann ut fra Nydammen når det trengs, slik som lokkeflom når vannstanden er for liten, samt for å forsyne oppgangssaga med nok vann for saging.

Fiskeutvalget har søkt om midler for utsetting av fisketeller i nedre del av elva i 2017, både til Sparebankstiftelsen og Miljø Dep. Begge søknadene ble avslått, men fra Miljø Dep/Fylkesmannen fikk vi 30 000 kr til biotopjusterende tiltak i elva. Dette kom godt med ifm. utsetting av gytegrus samt sikkerhetstiltak i nedre laksetrapp og skilting.

For Fiskeutvalget OJFF

Trygve Solstad (sign)